

Atomoxetine voor ADHD- symptomen bij kinderen met een autisme- spectrum- stoornis

Waarom dit onderzoek? Symptomen van een aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit (ADHD) komen veel voor bij kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS). De symptomen verhinderen een optimale ontwikkeling en compliceren gedrags-therapeutische behandeling.

Onderzoeksvraag Is atomoxetine effectiever dan placebo bij kinderen met ASS en ADHD-symptomen en wordt atomoxetine goed verdragen door kinderen met ASS?

Hoe is dit onderzocht? Kinderen met zowel ASS en ADHD van 6-17 jaar oud met een IQ van 60 of hoger (methode-Wechsler) konden deelnemen. De classificaties werden bevestigd door afname van de 'Autism Diagnostic Interview Revised' (ADI-R) en de 'ADHD-Rating Scale' (ADHD-RS). Er werden 97 kinderen gerandomiseerd verdeeld over een groep die de werkzame stof kreeg ($n = 48$) of een placebo-groep ($n = 49$). Volgens schema werd de dosering opgebouwd tot 1,2 mg/kg/dag. Deze dosering werd 6 weken gebruikt. De totale studieduur was 8 weken. Er mochten geen andere psychofarmaca gebruikt worden. Bij aanvang, na 5 weken en aan het einde van de studie werden door de clinicus de ADHD-RS en de 'Global Impressions of ADHD Improvement' (CGI-I) afgenomen. Leerkrachten vulden bij aanvang en aan het einde van de studie de 'Conners Teacher Rating Scale-Revised; Short Form' (CTRS-R;S) in. Bijwerkingen werden met gebruik van open vragen uitgevraagd na 1, 2, 5 en 8 weken.

Belangrijkste resultaten Atomoxetine bleek effectiever dan placebo in de behandeling van ADHD-symptomen bij kinderen met ASS. Zowel de ADHD-RS-totaalscore als de ADHD-RS-score voor aandachtsproblemen en die voor de hyperactiviteit/impulsiviteitssymptomen verbeterden significant in de atomoxetinegroep ten opzichte van de placebogroep (respectievelijk $p < 0,001$, $p = 0,003$ en $p < 0,001$). De onderzoekers scoorden een zeer goede verbetering op de CGI-I bij 9 van de 48 kinderen die atomoxetine gebruikten ten opzichte van 4 kinderen in de placebogroep; dat verschil was niet significant. De leerkrachten scoorden een significante verbetering op hyperactiviteit/impulsiviteit in vergelijking met placebo bij kinderen die atomoxetine gebruikten ($p = 0,024$). Atomoxetine werd goed verdragen. Misselijkheid, verminderde eetlust en 's ochtends vroeg wakker worden waren bijwerkingen die significant vaker genoemd werden in de atomoxetinegroep. In totaal stopte 1 kind vanwege bijwerkingen (atomoxetinegroep).

Consequenties voor de praktijk Onze bevindingen laten zien dat het de moeite waard is ADHD-symptomen bij kinderen met ASS te behandelen met atomoxetine. Kinderen zijn minder hyperactief, minder impulsief en beter geconcentreerd, waardoor zij beter functioneren in de thuissituatie en op school.

LITERATUUR

Harfterkamp M, van de Loo-Neus G, Minderaa RB, van der Gaag RJ, Escobar R, Schacht A, Pamulapati S, Buitelaar JK, Hoekstra PJ. A randomized double-blind study of atomoxetine versus placebo for attention-deficit/hyperactivity disorder symptoms in children with autism spectrum disorder. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 2012; 51: 733-41.

AUTEUR

MYRIAM HARFTERKAMP

E-mail: m.harfterkamp@accare.nl